

יספת לגוי ה' יספת לגוי נכבדת – שם משמואל לפרשת פנחס ולימי בין המיצרים

במדבר כט, לה: ביום השמיני עֲצַרְתָּ תְהִיָּה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ.

במדבר כח, יא: וּבְרָאשֵׁי חֲדָשִׁים תִּקְרִיבוּ עֲלֵהּ לַה' פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִים.

ישעיה כו, טו: יִסְפַּתְּ לְגוֹי ה' יִסְפַּתְּ לְגוֹי נִכְבְּדָתְּ רַחֲמֶתְּ כָּל קִצּוֹי אֶרֶץ.

זכריה ח, יט:

כֹּה אָמַר ה' צְבִיאוֹת צוּם הַרְבִּיעִי וְצוּם הַחֲמִישִׁי וְצוּם הַשְּׁבִיעִי וְצוּם הַעֲשִׂירִי יִהְיֶה לְבֵית יְהוָה לְשֹׁשׁוֹן וְלִשְׂמֹחָה וְלִמְעֻדִים טוֹבִים וְהַקָּמֶת וְהַשְּׁלוֹם אֶהְבֹּ. ¹

במדבר רבה כא, כג:

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תְהִיָּה לָכֶם (במדבר כט, לה) זה שאמר הכתוב (ישעיה כו, טו) יִסְפַּתְּ לְגוֹי ה' אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה רבון העולם הוספת שלוה לדור המבול שמא הקריבו פר אחד ואיל אחד? לא דיין שלא כבודך אלא אמרו (בראשית יא, ד) הֲבֵה נִבְנָה לָנוּ עִיר. וכן לסדומיים, וכן לפרעה, וכן לסנחריב, וכן לנבוכדנצר. שמא הקריבו אחד מהם פר אחד ואיל אחד? לא דיין שלא הקריבו אלא הכעיסוך. ולמי נאה להוסיף שלוה וכבוד? לישראל, שנאמר יִסְפַּתְּ לְגוֹי ה', ואין גוי אלא ישראל שנאמר (שמי"ב ז, כג; דהיי"א יז, כא) וּמִי כַעֲמֹךָ כִּישְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה: רבונו של עולם, עליך ליתן לנו את המועדים ועלינו להיות מקריבים לפניך קרבנות כראוי נְכַבְּדָתְּ. נתת לנו ראשי חדשים ואנו מקריבים לפניך שנאמר (במדבר כח, יא) וּבְרָאשֵׁי חֲדָשִׁים, בפסח הקרבנו לך, ראש השנה הקרבנו לך, יום הכפורים הקרבנו לך, וכן בחג. אפילו מועד אחד לא בטלנו אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה עליך להוסיף לנו מועדות ועלינו להיות מקריבים לפניך ומכבדין אותך (ישעיה כו, טו) יִסְפַּתְּ לְגוֹי נִכְבְּדָתְּ רַחֲמֶתְּ כָּל קִצּוֹי אֶרֶץ אמר להם הקב"ה חייכם איני מחזיר ימים טובים מכם אלא אני מוסיף לכם מועדות שתשמחו בהם שנאמר בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ:

שם משמואל פינחס - שנת תרע"ו

הנה בכתוב (זכריה ח, יט) שצום הרביעי וצום החמישי וכו' יהפכו לִשְׁשׁוֹן וְלִשְׂמֹחָה. ונראה על פי מה שכתב מהר"ל בענין חול המועד מפני שיש קדושה לפניו ולאחריו נעשו הימים שביניהם חול המועד, ² כן נמי לעתיד שהימים בין שבעה עשר בתמוז לתשעה באב יהיו כמו חול המועד, ויהיה מועד ארוך של כ"ב יום מקביל לכל מועדי ישראל שבזמן הזה, שבעת ימי הפסח ושמונת ימי החג הרי כאן ט"ו יום, שבועות וראש השנה ויום הכפורים הרי ח"י, שבת וראש חודש הרי כ', שני ימים של פורים שהם מדברי קבלה שכדברי תורה דמי, ומקמי דכתיבי <בנבואת זכריה> הנ"ל היו, הרי כ"ב ימים. וכנגדן יתוספו עוד כ"ב ימים מ"ז בתמוז עד אחר ט' באב, וכבר אמרנו שעל הימים העתידיים האלו אמרו ז"ל (במד"ר סוף פ' פינחס) בפסוק יִסְפַּתְּ לְגוֹי נִכְבְּדָתְּ (ישעיה כו, טו) עליך להוסיף לנו מועדות, שהכוונה על כ"ב ימים אלו, ³ והמועדים שאתנו היום הם בזכות שבעה צדיקים, ולעתיד לבוא יתוספו אלו כ"ב הימים בזכות כ"ב אותיות התורה. ⁴

ונראה עוד לומר על פי הידוע ששלימות האדם היא במוח ולב, ונראה שכנגדן בשנה שבת ומועדים, ובעולם הם מקדש וירושלים. ירושלים היא ליבא דכל עלמא, מקום המקדש הוא (משלי ח, כו) (וְ)רֵאשִׁי עֲפָרוֹת תִּבְּלַ כְּמוֹ שִׁכְתוֹב (תהלים נ, ב) מִצִּיּוֹן

- 1 **כתבי האר"י, ספר לקוטי תורה - פרשת תשא:** < וַיִּרְא אֶהָרֹן וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו וַיִּקְרָא אֶהָרֹן > ויאמר חג לה' מחר (שמות לב, ה) הנה תימא גדולה בדבר זה וכבר תרצו ז"ל מלת וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לה' שכונתו לשם שמים היה אך החג הזה מה יאמר בו ואיך כתבה תורה פלסתר ואיך יצאו דברים כאלה מפי אהרן, אמנם סוד הנמרץ בזה כי העגל נעשה ב"יז בתמוז וב"יז נשתברו הלוחות ועתיד הקב"ה להפכם ליום טוב נמצא כי חג לה' מחר כי יש מחר לאחר זמן וכן מצינו בדברי רבותינו ז"ל.
- 2 **מהר"ל, גבורות השם לו:** וישא העם בצקו טרם יחמץ וגו'. משמע מזה שאם היה להם פנאי היו אוכלים חמץ, וכן הוא אומר (שם) ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגות מצות כי לא חמץ כי גורשו ממצרים, משמע אילו לא גורשו היו אופים אותו חמץ, וכן אמרו ז"ל (פסחים צו ע"ב) פסח מצרים היה נוהג יום אחד פסח דורות נוהג שבעה ימים. והטעם שלא נהג רק יום אחד בלבד, לפי שפסח מצרים על שם הגאולה עצמה וגאולה עצמה לא היתה רק יום אחד, אף על גב שהיה נמשך מגאולה זאת קריעת ים סוף גם כן כמו שאמרנו למעלה, מכל מקום פסח מצרים על שם הגאולה עצמה והרי באותה שעה לא היה להם עוד גאולה, ואם כן גאולת מצרים שהיא להם בעצמם לא היה רק באותו יום. אבל בודאי כאשר היה זה שהיה להם קריעת ים סוף והגאולה היתה נמשכת ז' ימים אז הגאולה נחשב עד יום שביעי ואסור חמץ ז' ימים; **שם משמואל** צו - שבת חוה"מ פסח - שנת תרע"ג: המהר"ל כתב דפסח מצרים אין חימוצו נוהג אלא יום אחד, משום דכל ענין חוה"מ הוא משום דקדושה לפניו ולאחריו נעשו הימים שבינתיים גם כן מקודשים, ואז עדיין לא נתקדש השביעי שעדיין לא היתה קריעת ים סוף, על כן לא היה חוה"מ כלל. ויש להבין אם כן כל ימי העולם נמי ימי החול הם בין שתי השבתות, ואין לומר דהכא חמשה ימים והתם ששה, הרי חג הסוכות נמי ששה ימים חוה"מ בין שתי הקדושות; **שם משמואל** צו - שביעי של פסח - שנת תרע"ד: ידעתי גם ידעתי שדעת מהר"ל אינו כן אלא דכל ענין שביעי של פסח הוא רק מצד קריעת ים סוף, ועל כן פסח מצרים אין חימוצו נוהג לא יום אחד משום דקדושת חולו של מועד היא משום הקדושה שלפניהם ואחריהם כמו שכתוב בירושלמי ואז שלא היתה עוד קדושה לאחריהם על כן לא היה ענין חול המועד כלל.
- 3 **שם משמואל פינחס - שנת תרע"ו:** במד"ר (פ' כ"א) זה שאמר הכתוב יִסְפַּתְּ לְגוֹי נִכְבְּדָתְּ אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה רבון העולם הוספת שלוה לדור המבול שמא הקריבו כו' לא די שלא הקריבו אלא הכעיסוך, ולמי נאה להוסיף שלוה וכבוד לישראל שנאמר יִסְפַּתְּ לְגוֹי ה' ואין גוי אלא ישראל שנאמר וּמִי כַעֲמֹךָ כִּישְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד וכו' בפסח הקרבנו לך, בראש השנה הקרבנו לך, ביום הכפורים הקרבנו לך כו' אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה עליך להוסיף לנו מועדות, ועלינו להיות מקריבין לפניך ומכבדין אותך, עד כאן. יש להתבונן שלא מצינו במקרא שלעתידי יתוספו מועדות לישראל. ונראה שהכוונה על ימי הצומות שהיו לעתיד לבוא לששון ולשמחה. וכשנדקדק נראה שמועדי ישראל הם כ' במספר: ז' ימי הפסח ושבעות וראש השנה ויום הכפורים ושמונת ימי החג, ושבת וראש חודש. ולעומת זה ימי אב, שיהפכו לעתיד במהרה בימינו לששון ולשמחה, הם כ"ב מ"ז בתמוז עד תשעה באב וצום גדליה ועשרה בטבת הם כ"ד, צא מהם ז' שבתות וראש חודש שבלא זה הם מועדים ששאר כ', והמה מכוונים נגד כ' ימי המועדים שיש לנו עתה. ראה גם **שם משמואל** קרח - ר"ח תמוז: ... והנה לפי סדר הדגלים מיוחס חודש זה לראובן... והנה ראובן פתח בתשובה תחילה ותשובה נעשים לו זדונות כזכויות. ועל כן חודש זה שהוא מירחין דעשו עוד עתיד להתהפך מרע לטוב ויהיו הצומות לששון ולשמחה, ובודאי יתחיל המועד מ"ז בתמוז וימשך עד ט' באב, והימים שבינתיים יהיו כמו חול המועד, ובבית ראשון שנאמר (מל"ב כ"ה) בתשעה לחודש וגו' ותבקע העיר, אלא שאנחנו עושים יום הצום ב"ז לחודש משום דחורבן שני עדיפא ליה, אבל לענין ימי ששון ושמחה שיהיו הימים האלה במהרה בימינו בודאי יתחיל מט' לחודש ויצא רוב החודש בששון ושמחה, אם כן יהיה כל החודש כולו קודש מהופך ממהותו מחטא לטהרה ומבזיון לכבוד.
- 4 **שם משמואל פינחס - שנת תרע"ו:** ... והנה המועדים שבזמן הזה הם בזכות שבעת הרועים: פסח בזכות אברהם, שבועות יעקב, ראש השנה יצחק, יום הכפורים משה רבינו עליו השלום, סוכות אהרן, ראש חודש דוד, שבת יוסף, והמועדים הנ"ל שלעתידי לבוא יהיו כי איתא במדרש רבה שלא גלו ישראל עד שפירו בכ"ב אותיות התורה, אם כן כשיהפכו לששון ולשמחה יהיו המועדים בזכות התורה.

